N°. 175. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 16 DECEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen; per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 15 DECEMBER.

De zitting wordt ten elf ure geopend. — Verscheiden verzoekschriften ingekomen tot adhaesie aan het *voorstel der negen leden*, betrekkelijk de afschaffing aan *den accijns op het geslagt*, *het tonnegeld op de zeeschepen* enz., onder anderen van den heeren Previnaire c. s., te Haarlem.

De beraadslagingen over dat voorstel worden geopend.

De heer ZIJLKER merkt op dat, zoo men van eenige belasting zou kunnen zeggen dat zij *populair* ware, zeker niet van de accijnsen, wegens den druk, den omslag en de formaliteiten. Hij treedt in beschouwingen over dat stelsel, dat van 1822 dagteekent; herinnert hoe in Belgie de grootste tegenkanting tegen dat stelsel bestond, tijdens de vereeniging, en betoogt, dat het accijnsstelsel eenzijdig werkt en leidt tot vexatie, belemmering en onvrijheid van bedrijf: hij acht het dan ook vijandig aan de ontwikkeling van industrie. De verderfelijke strekking daarvan begint langzamerhand weêr aan het licht te komen; de tijd is niet meer ver, dat men dit stelsel vaarwel zal moeten zeggen.

Alleen daarom was 't voorstel hem aangenaam, en het zij het verworpen of aangenomen worde, de discussie zal eene schrede nader zijn, om dat gebouw te doen instorten. Had hij de keuze, hij zou liever het gemaal afschaffen, dat drukt nog meer, en geeft tot nog meer vexatie en omslag dan het geslagt aanleiding: men denke slechts aan de moeite, waaraan de arme molenaar onderhevig is. — Maar het gemaal zou vier millioen aan de schatkist doen derven, en daar dit niet kan op dit oogenblik, en de 16 ton, die het hier geldt, wel kunnen worden afgeschaft zonder aequivalent, zoo kan hij zich gaarne met het voorstel vereenigen.

Spr. wederlegt daarna de donkere finantiële schilderingen, welke tegen het voorstel gemaakt zijn en betoogt, dat 's lands geldmiddelen zich integendeel in gunstigen toestand bevinden. Hij betoogt nader, dat de afschaffing, hier beoogd, een grooter deel van de bevolking in staat zal stellen tot [illegible] ruimer gebruik van vleesch; de prijs *moet* dalen; hij verwijst naar het vertoog deswege van den heer DE BRUIJN KOPS, onlangs in den *Economist* gegeven, waarin bepaaldelijk wordt aangewezen het bezwaar voor ons, geboren uit de vrije markt in Engeland en de belaste consumtie hier te lande. — Buitendien, de accijns is eene premie voor den uitvoer. De rijksbelasting bedraagt 15 pct. der waarde; op wien moet de slagter die verhalen? Natuurlijk op den verbruiker. — Vooral zal ook de geheele vrije invoer van het vleesch (deel van het voorstel) de prijzen beduidend doen dalen, want in Amerika, in Rusland, zelfs wordt veel vleesch tot bemesting gebruikt, en alleen geslagt om de huiden. Is de invoer nu hier vrij, dan kan dat vleesch, gezouten en gedroogd ingevoerd, een handelsartikel worden en veel bijdragen tot meer onbekrompen gebruik; tot meerder bereik voor de arme klassen, en natuurlijk ook voor de middel- en arbeidende klassen.

Ten slotte werpt Spr. een blik op de arbeidende klasse, hij schetst haren treurigen toestand, den kommer en ellende door haar geleden, bij gebrek aan genoegzaam voedsel, en komt tot de slotsom: dat, hoewel hij liever gemaal wenschte af te schaffen, hij zeer gaarne zijne stem zal geven aan het voorstel, en zich vooreerst met het mindere zal vergenoegen.

De heer SLOET is, even als vele medeleden, verrast door dit voorstel; ook hij heeft, in de vorige zitting, eene vruchtelooze poging aangewend, om den invoer van levende have en versch vleesch vrij te krijgen.

Hij beschouwt dit voorstel als eene aanvulling en voltooijing van zijn amendement op de gemeentewet, om den accijns op de schapen en varkens af te schaffen. Hij is geheel vòòr het voorstel; hij acht dit een toonbeeld van oeconomische wijsheid; hij zou het ondersteunen om 't even door wie het ware voorgedragen, door Regering of andere leden. Door de afstemming zullen niet de voorstellers worden getroffen, maar de talrijke klassen in ons land, die het slagtoffer zijn van onze twisten, en dan dubbel wee, zegt Spr., over de bisschopsquaestie.

Spr. geeft nader de redenen op, die hem vóór zullen doen stemmen: zij zijn gelegen in den toestand der mindere en arbeidende klasse, en dat is niet omdat hij gevoeliger van hart is, dan een ander, maar omdat hij van meer nabij kent den toestand van de mindere klasse. — Hij zal geen hartstogtelijke schildering geven; men heeft hem wel eens eene wenk gegeven, alsof dat zou zijn, om de populariteit [illegible] en Volksvertegenwoordiger, die zijn eed en pligt kent, moet zich niet door onregtvaardige verdenkingen laten weêrhouden, om, als 't tijd is (en 't is meer dan tijd) zich de belangen dier klassen, die de kern der maatschappij uitmaken, aan te trekken. — Spr. schetst het nut dier klasse en hare goede geaardheid; hoe zij voortdurend arbeidt en meêwerkt tot de algemeene welvaart; hoe zij, bij gevaren van buiten, de wapenen opvat en het land verdedigt; bij gevaren van binnen, bij brand als anderzins, zoo gaarne redding aanbrengt.

Na deze inleiding komt Spr. tot het voorstel zelf. — Wat het tonnegeld betreft, de verdediging der afschaffing daarvan, laat hij over aan de afgevaardigden uit de handelsteden, die de ongelukkige werking daarvan kennen. Mogten die afgevaardigden echter met de Kamer van Koophandel in hunne respectieve steden verschillen, dan verzoekt hij, dat zij er de gronden voor bijbrengen. Toch meent hij nu reeds te moeten opnemen, wat de heer GROEN bij de beraadsl. over de *prise en considération* zeide, dat het tonnegeld geen invloed op de prijzen der levensmiddelen zou uitoefenen. Spr. bestrijdt dit. Er een is regtstreeksch verband tusschen de scheepston en de vleeschton. Het tonnegeld belemmert den aanvoer, vermindert den voorraad aan de binnenl. markt en maakt den prijs dus duurder.

Spr. brengt voorbeelden bij, waaruit blijkt, dat de Amerik. en andere kapiteins niet anders naar onze havens komen, dan tegen verhooging van vragt, om de eenvoudige reden, dat zij berekenen de hoogere onkosten hier; en daarom gaan zij liever naar Hamburg, Bremen, Havre enz., en bijgevolg ten nadeele van onzen invoer en uitvoer ook, en mede ten nadeele der mindere klasse in onze koopsteden. De invoer brengt uitvoer te weeg; in- en uitvoer brengt vertier, levendigheid aan; en maatregelen, die daartoe kunnen strekken, zijn hem welkom; daaraan zijne stem te geven, acht hij 't liberaalste van al wat echt liberaal is.

Maar de heer GROEN zeide: het tonnegeld is de locomotief; het ware misschien beter geweest het tonnegeld achter de afschaffing van den accijns te plaatsen, want het eene volgt op 't ander.

Spr. komt nu tot de hem bevreemdende beweringen van den heer VAN GOLTSTEIN, alsof het bezwaar der tonnegelden door den handel wel gedragen kan worden. ô ja, zegt Spr., maar dat is eene verdraaide voorstelling der zaak, waaruit een valsch bewijs zou ontstaan, alsof men den handel. en reeder die gelden wilde laten opsteken. Maar wat is er in ernst van de zaak?

Het doel van 't voorstel is, om den handel van banden te ontslaan; om den marktprijs niet te verhoogen; om onze havens niet te doen verlaten; om langzaam te komen tot het *porto-franco* van Prins Willem IV, dien edelen Oranje-Vorst, die het toen beter begreep dan de Staten van Holland.

Spr. komt nu tot eenige opmerkingen over den accijns op het geslagt, vooral wat de werking daarvan betreft. Hij zegt, dat men daardoor den producent een gedeelte zijner inkomsten ontneemt; den kapitalist in de bevordering van de nijverheid belemmert; het leven duur, en op zich zelve onschuldige handelingen (het slagten van het dier) tot misdaad maakt, die gestraft wordt.

De accijns op het geslagt acht hij onregtvaardig, omdat die ongelijk drukt, op het platte land en in de stad; hij drukt naar mate dat de dienstijver van den controleur grooter is. Van daar den twist over het bedrag van den accijns; dat hangt er van af, hoe de controleurs de commiesen aanhitsen, om de aangiften te verhoogen. Spr. haalt een voorbeeld aan van ergerlijke tooneelen deswege, in eene gemeente in Overijssel.

Hij betoogt wijders, dat de surveillance inbreuk maakt op de burgerlijke vrijheid van woning, en dat dit soms te erg gaat; hij wijst op het gebeurde in eene gemeente uit het district van den Afgev. uit Steenwijk, waar twee vrouwen op het punt stonden den commies, die 't al te erg maakte, maar toch binnen den kring der wet bleef, onveraccijnsd te slagten, indien hij niet 't hazenpad had gekozen. Spr. zegt, dat die accijns is een ondier, dat gesmoord, ten minste geknakt, dient te worden. Scherp het vernuft, zoo veel gewilt, het zal afstuiten op het gezond verstand van burger en boer; gij zult hun niet kunnen bewijzen, dat de accijns het vleesch niet zou duurder maken.

Men voert daartegen aan: ja, maar het schapen- en varkensvleesch is duurder na de afschaffing geworden. Doch dit komt van den *marktprijs*; na de afschaffing van de graanregten, zijn de granen ook gestegen; maar waren de accijns op het varkens- en schapenvleesch of waren de regten op de granen gebleven, dan zou de prijs nog hooger zijn. Men zegt: de slagters zullen een monopolie blijven uitoefenen, en al het geld, vrijvallende, zal in den hunne zakken komen. Hoe kan dit, zegt Spr., als de invoer van levende have en van versch vleesch vrij is, en de regten op het gerookt en gezouten vleesch met onbeduidende regten zijn bezwaard? Hoe is 't mogelijk, als de kleine slagters mogen concurreren met groote; terwijl ook de ingezetenen zouden kunnen slagten?

Nog zegt men: alleen de rijken zullen 't voordeel van de afschaffing hebben. Men vergist zich, antwoordt Spr.; de rijken eten het *geheele beest* niet; — de afval is voor de mindere standen, en hoe meer beesten er geslagt worden, hoe meer afval vòòr den geringen man. Hij schetst den toestand dier klassen, wijst op de ellende, die zij lijden, en het is nuttig zich daarmede bekend te maken: daar zegt hij, in die holen van ongeluk, daar verdwijnen al die hatelijke, logenachtige partijleuzen van anti-revolutie en van gedeguiseerde republieken.

Spr. meent ook te moeten waarschuwen, dat dit voorstel geen *dadelijk* effect zal sorteren voor *alle* standen; maar na deze tijden komen betere, en dan komt alles ten bate der mindere klasse. Ten slotte wijst hij op de physieke noodzakelijkheid voor die klasse, om goed voedsel te erlangen. Hij ontvouwt dit in de bijzonderheden, en staat er bij stil hoe vooral in Amsterdam de krankzinnigheid toeneemt, door het gemis daaraan. De directeur van het gesticht te Meerenberg heeft hem vergund uit eene memorie eenige mededeeling te doen. Er volgt uit, hoe 't gemis aan goed voedsel ook de gevolgen heeft, die hij zoo even geschetst heeft. De regering, zegt hij, bedenke dus, dat de gezondheid van den individu de zenuw van den Staat is; de gezondheid der burgers maakt den grootsten rijkdom van Staat en stad uit. Spr. beroept zich nog op het werk van den heer Molenschot over de voedingsmiddelen, en den invloed daarvan op de kracht en den physieken welstand der bevolking.

De MINISTER VAN FINANTIEN acht het noodig de voorstelling niet onbeantwoord te laten ten aanzien der handelingen van die ambtenaren, welke waken voor 's lands regten. De heer SLOET had er van gesproken, hoe in sommige gemeenten, de controleurs de commiesen aanhitsen om de aangiften te verhoogen. Het is Z. Exc. gebleken, dat vele ingezetenen in die gemeenten de belastingen ontduiken. De minister waarschuwt dus tegen dergelijke voorstellingen in populairen trant tegen de ambtenaren; hetgeen kan leiden tot verzet. De vorige Spr. had ook gewaagd van het onveraccijnsd slagten van commiesen; — als zoo iets naar buiten werkt, dan zou het mede aanleiding kunnen geven tot verzet tegen de inning der belastingen, en hoe zou Spr. dan handelen, wanneer hij als regter zat?

De heer SLOET vraagt het woord om een persoonlijk feit; hij ook noemt belastingen noodig in den Staat, en ook de surveillance; maar het was alleen tegen overdrijvingen, dat hij was opgekomen. Hij had alleen gesproken tegen ambtenaren, die hunnen dienstijver te verre trokken en als regter zou spr., even als hier, weten, wat eed en pligt gebieden.

De heer v. d. BRUGGHEN, herinnerende aan zijne rede tegen de *prise en considération*, — blijft bepaald tegen het voorstel van wege de politieke strekking. Hij zal niet in andere beschouwingen treden, maar alleen zeggen, dat op hetgeen hij gehoord heeft, veel zou zijn af te dingen; tegen de schilderingen, door den heer SLOET opgehangen, zou hij kunnen wijzen hoe veel honger en ellende aan den sterken drank is te wijten, waaraan de mindere klassen zich overgeven. — Doch hij blijft alléén bij de politieke strekking staan. Hij verdedigt de *wijze* van bestrijding, als geoorloofd en loyaal; wat men er ook in de Memorie van Beantw. tegen hebbe aangevoerd als exceptie van niet-ontvankelijkheid. De beslissing der Kamer, over de *prise en considération*, bragt het voorstel over naar de Kamer in al zijne momenten, politieke, zoowel als finantiële en oeconomische.

Maar is die wijze loyaal? Dit hangt af van de vraag of er politiek belang aan verbonden is, en zoo dit waar is, dan mag de strijd niet zoo erg gedemasqueerd worden.

En is er nu een politiek gewigt, zijn er politieke gevolgen aan dit voorstel verbonden? Ja, of men moest ziende blind willen zijn. Het voorstel strijdt immers geheel met de zienswijze van het tegenwoordig Ministerie en wordt aangeboden door het hoofd en een lid van het afgetreden

kabinet, en andere leden, die de rigting van dat kabinet volgden.

[illegible] zegt men, dat is inquisitie: Neen, men treedt niet in de *bedoeling*, maar let op het feit. Spr. verdedigt zich echter daarover, dat hij volstrekt niet wil zeggen, dat de voorstellers kwade politieke bedoelingen hadden; maar zijne vraag is alléén, niet wat zij bedoelden, maar wat in het voorstel ligt. Spr. zet dit nader uiteen, ten betooge, dat men bevoegd is, het voorstel op politiek terrein te bestrijden.

Maar is 't eerlijk eene zaak af te stemmen, alléén omdat zij van deze of gene rigting komt? Ja, zegt Spr., het is zeer partijdig; doch dat is hier ook de quaestie niet; hier is quaestie van donatie aan mindere klassen en liberaliteit door de schatkist te verleenen, maar onder onereuse voorwaarde, dat, met de aanneming der donatie ook worde aangenomen de politiek, die ze ons aanbiedt. Het is, alsof iemand zeide: ik zal u eene som cadeau doen, mits ik baas in uw huis zij.

Wat er nu van de weldaad zij, de prijs, die men er voor betaalt, is al te zwaar; het is een voet geven aan de rigting, die gevallen is. Met de aanneming van het voorstel, weet men, dat men de politieke rigting der voorstellers weêr op den voorgrond plaatst. — Buitendien, zonder nog op de politieke quaestie te letten, moet hij 't voorstel verwerpen om den *aard* daarvan, het is de *lex agraria* der Romeinen. Toen ook maakte men aandoenlijke schilderingen van den toestand der mindere klassen en waarom verzette de wijze senaat er zich tegen? omdat er het volk louter meê gevleid werd; nog meerdere gevaarlijke voorstellingen, die tot daden bragten, welke Rome ten val hebben gevoerd.

De heer BEEMS motiveert de redenen, die hem bewegen vóór te zullen stemmen. Hij laat de politieke strekking daar; wat *goed* is, neemt hij aan, van welke zijde het ook kome, en 't *slechte* verwerpt hij, door wie ook aangeboden.

Maar wat nu de zaak betreft; z. i., werkt ons belastingstelsel niet gelijkmatig en het stelsel der accijnsen drukt te zwaar op de mindere klasse; de levensmiddelen stijgen en de loonen blijven dezelfde. Maar, zal men vragen; moet de minvermogende ook niet bijdragen tot instandhouding van den Staat? Voorzeker, maar Spr. verlangt slechts, dat die niet *te veel* betale en dat is, z. i., het geval; de betaling gaat hare krachten te boven, Spr. beroept zich op de woorden van den heer VAN HALL, in 1847, die het accijnsstelsel destijds in zijnen vollen omvang karakteriseerde en toen zeide, dat hij *aarzelde* zulk een stelsel naar waarheid te qualificeren.

Bestonden er nu overwegende finantiële moeijelijkheden, spr. zou, hoewel noode, van zijne wenschen afzien; waar nu de finantiën gunstig zijn, nu acht hij *pligt* iets te doen en een bestaand onregt en de ongelijkmatigheid op te heffen. Nu mogen ook de mindere klassen eenige vruchten van onzen gunstigen finant. toestand plukken.

Met verbazing heeft hij de houding der Regering in deze aangelegenheid gezien. Wat doet zij? zij neemt onbeduidende maatregelen nopens den invoer der levensmiddelen, en de minister van Finantien zeide eergisteren, dat de tijd nog niet was bekomen, om eenige verligting in deze aan te brengen.

Ofschoon hij liever 't gemaal had zien afgeschaft, zal hij toch dit voorstel aannemen, nu de regering niets zegt te kunnen doen, en nu in de Kamer verschil bestaat over hetgeen de voorkeur zou verdienen. Hij roept de Regering toe, het is pligt en billijk iets te doen, en hij herhaalt wat de Regering in 1847 zeide, het belang des Vaderlands vordert het erlangen van goedkoope prijzen.

De heer V. D. VEEN kan zich uit overtuiging *niet* met het voorstel vereenigen. Hij was steeds vóór de afschaffing der accijnsen, maar *mag* er zijne stem niet aan geven, zoowel, omdat hier geen *aequivalent* wordt ingevoerd, als vooral, omdat de staatkundige omstandigheden hem bezwaar opleveren. — Bezuinigingen zijn bijna niet meer aan te brengen, en, als dus onze inkomsten verminderd worden, dan zal men te kort krijgen, waarvan men al de droevige ondervinding kent. — Hij erkent onevenredigheid in ons belastingstelsel, [illegible] wil haar wegnemen door *verplaatsing* van belastingen. — Hij wil eene income-tax die hij, ja moeijelijk, maar toch uitvoerbaar acht; — wijst op Engeland, alwaar men de bezwaren is te boven gekomen. — Wil men ware handelsvrijheid en doortastende ontheffing der levensbehoeften, dan behoort men tot eene income-tax over te gaan, maar niet bij overrompeling, doch na rijp beraad en uit vrijen wil. — Hoe zeer 't voorstel hem dan ook toelacht, hij kan 't niet aannemen; ware het nog van *tijdelijken* aard, dan ware het anders, dan bleef de quaestie van de income-tax in haar geheel.

Bovendien, betoogt Spr., komt het gemaal eerder in aanmerking. Den toestand der arbeidende klasse moet men zich niet te gunstig voorstellen; men zij er op bedacht, eer het te laat is. De tijd dringt; en daarom is hij voor een tijdelijken maatregel, die hij van de Regering verwacht.

De heer OOSTING heeft zich bij het onderzoek der zaak drie vragen gedaan: 1°. Wat is het doel van het voorstel, 2°. zijn de middelen, om dat doel te bereiken, in overeenstemming met de welbegrepen belangen des lands; 3°. Zal dat doel door het voorstel worden bereikt?

Ad I. Het doel is tweeledig: *a.* het geopenbaarde doel, dat blijkt uit de consideranten; dat doel is *edel*, ieder zal dat toejuichen. Maar *b.* er is ook een politiek doel, dat aan velen den lust ontnemen zal, om tot het oeconomisch doel mede te werken.

Spr. brengt het politiek doel in verband tot de jongste gebeurtenissen in het Vaderland, na de aftreding van het vorig ministerie en de ontbinding der Tweede Kamer. Nu wil men het verloren terrein herwinnen, en er is geen beter middel, om de kiezers te bewegen afgevaardigden door anderen te doen vervangen, den toestand van het ministerie onhoudbaar te maken, en anderen in hunne plaats te doen optreden. Het voorstel strekt, om de tegenstemmers impopulair te maken; en ook de Regering, in verdenking te brengen, dat zij verzuimd heeft de belangen des volks te behartigen.

Ad 2. Wat de middelen betreft, om het doel te bereiken; zij zijn de *afschaffing* van belastingen. Maar Spr. meent dat de schatkist die middelen niet kan ontberen. — Zijne leer is: geene afschaffing zonder aequivalent 't zij door rentevermindering, 't zij door het stellen van andedere middelen in de plaats der bitvallende.

Buitendien, hij voorziet verhooging van uitgaven; men moet in den gelukkig gunstigen toestand der geldmiddelen van den lande geene bres van 16 ton maken.

Ad. 3. De vraag, of het doel zal bereikt worden? Dit gelooft Spr. *niet*. Voor 't eerst hoort hij, dat vleesch de eerste levensbehoefte is; dat is het brood, dat zijn de aardappelen. — Men heeft ook op varkens- en schapenvleesch ontheffing verleend; en wat is het gevolg er van geweest? Spr. ontwikkelt, dat de mindere klasse geen effect van den maatregel hebben. Hij beweert niet, dat de accijns den prijs van het vleesch niet duurder maakt, maar hij beweert, dat de afschaffing het niet goedkooper zal maken. — Spr. zet dit nader uiteen, op dezelfde wijze als in het voorloopig verslag is geschied; alleen de gegoeden zullen gebaat worden: dus juist het tegendeel van het oogmerk, dat men bereiken wil. Hij komt dus noodwendig tot de conclusie, dat hij zich tegen het voorstel zal moeten verklaren.

Eindelijk zegt hij: zal het staatkundig doel bereikt worden, dit weet ik niet; doch ik vertrouw, dat het Nederlandsche volk met volkomen kennis van zaken over de beslissing dezer Kamer zal oordeelen.

De heer STORM VAN 'S GRAVENSANDE motiveert zijne stem: 1o. hij stelt op den voorgrond, dat hij 't volkomen eens is met hen, die meenen, dat ook het *tegenwoordig* geslacht de vruchten der amortisatie moet genieten. — Hij heeft dan ook met leedwezen gezien, dat de Regering niet het initiatief genomen heeft, om iets te doen, en vooral het tonnegeld niet heeft afgeschaft, dat in een handelstaat als de onze hoogst nadeelig werkt.

2°. moet hij opkomen tegen de tafereelen, in 't algemeen over de armoede opgehangen, zoo mede over den druk der belastingen; hij ziet in het tafereel, door den heer Sloet geschetst, meer een gevolg van zijn goed hart en zijn hooggestemd gevoel, dan van eene juiste waardering van den stand van zaken. Wel bestaat ook hier te lande armoede; doch spr. meent dat de *oorzaken* daarvan niet in het belastingstelsel moet gezocht worden, maar wel 1°. in het misbruik van den sterken drank, met al de verderfelijke gevolgen daarvan bij den arme, en 2°. in de zucht tot standverheffing bij den middenstand.

Spr. ontkent niet, dat de duurte der levensmiddelen verzwaring van het lot van de mindere klasse te weeg brengt, maar men moet niet overdrijven. Wil men waarlijk hulp aan minvermogenden, door ontheffing van belastingen, toebrengen, dan komt in de eerste plaats de *rogge* in aanmerking; maar juist, neemt men dit voorstel aan, dan komt er van de afschaffing van de rogge, *niets*.

Spr. wil ook niet zeggen, dat er geen gegronde klagten tegen de *wijze* van heffing van den accijns op 't geslagt bestaan; integendeel. — Ook beaamt hij, dat de volksvoeding niet goed is, en wijst vooral op hetgeen prof. Mulder deswege heeft gezegd; maar hij gelooft niet, dat het in Engeland, over 't algemeen, en vooral in de fabrijkdistricten, zooveel beter daarmeê gesteld is. Hij ontkent, dat de krankzinnigheid hier te lande toeneemt; integendeel, die ongelukkigen worden sedert eenige jaren veel beter, veel menschlievender, dan vroeger verpleegd en verzorgd, zoodat het getal hersteldeń toeneemt.

Spr. wenscht intusschen niets liever, dan de bevolking beter voedsel te verschaffen; maar ziet geen middel om dat bij de wet te voorzien.

Evenmin is dat mogelijk, als de armoede bij de wet af te schaffen. Wel kan men belemmeringen wegnemen en de nijverheid van lastige bepalingen ontheffen, vooral door de afschaffing van het patent. — Het meest wat bij hem weegt, is dat het doel *niet* bereikt wordt, en daarom kan hij niet tot dit voorstel toetreden.

Maar bovendien, 2°. er bestaat uitzigt op vermeerdering van uitgaven, bij Oorlog en Marine, de publieke werken, enz., juist door de duurte van materialen en levensbehoeften. Men zal dus met de gewone begrooting niet toekomen; gezwegen nog geheel van buitengewone omstandigheden, die kunnen ontstaan. Zijns inziens is de staatkundige gezigteinder niet zoo helder, om tot zulke maatregelen over te gaan, zonder nut voor hen, die er mede gebaat moeten worden, maar tot dadelijk nadeel van de schatkist. Hij beroept zich op de groote uitgaven, welke, zonder nog sterke krachtsinspanning in 1848 noodig zijn geweest, in 't belang des Vaderlands: met dat belang voor oogen, en met een gerust geweten, zal hij tegen het voorstel stemmen.

De heer RIJK heeft de zaak met al de zorg nagegaan, welke zij verdient. Doch z. i. is de tijd en de gelegenheid nog niet daar: de Regering heeft 't verklaard: als de tijd daar is, als de omstandigheden het toelaten, dan zal zij zich niet onttrekken, om tot het beoogde doel wezenlijk de noodige voorslagen te doen. — Maar wil men nu 16 ton opofferen, dan moet het *doel*, dat men bereiken wil, ook werkelijk worden bereikt. Spr. gedraagt zich hieromtrent aan hetgeen door den heer OOSTING is gezegd, dat dit het geval niet zou zijn!

Maar wat er ook gebeure, spr. acht het voorstel noodlottig: wordt het aangenomen, en 't valt tegen, dan zal het geen effect sorteren; en wordt het verworpen, dan zal men zeggen, de meerderheid der Kamer heeft het niet gewild en doet de Regering niet, maar de negen mannen zijn de ware vrienden des volks; het is een *twistappel*, zegt spr. geworpen in 't midden van deze zaal, in 't midden der Natie. — Het zal alleen ten voordeele der midden-klasse hunne strekking, en die oefenen den meesten invloed op de verkiezingen uit.

Wat het *tonnegeld* betreft, dit behoort, na al de veranderingen van handelstelsel, in ons land niet meer t'huis; maar zulk eene groote haast is er niet bij de afschaffing daarvan; het bedraagt ook zoo veel niet; zijns inz. slechts ½ pct. op de waarde der lading, en dat kan geen invloed op de prijzen der granen hebben.

Intusschen besluit Spr. met de hoop uit te drukken, dat de Regering meenen mogt, dat er iets gedaan worde tot verligting der mindere klasse. Hij zal zich gelukkig rekenen, er toe mede te werken.

De Heer BLAUPOT TEN CATE doet mede het gewigt der quaestie uit komen. Hij acht het verkeerd alles van de Regering te verlangen, de *charité légale* leidt tot socialisme. Maar, de Regering kan beletselen, die zich tegen de welvaart opdoen, wegnemen, [illegible] gen; dit *schijnt* het voorstel te hebben uitgelokt: dus de behoefte van den dag brengt ons tot de orde van den dag.

Spr. ziet in dit voorstel geene politieke strekking, om eenige rigting op den voorgrond te plaatsen; hij gelooft ook niet, dat de conditie van de aanneming zou zijn, dat men de politieke rigting der voorstellers zou moeten omhelzen, ook niet aan de geheime bedoeling, waarvan de heer Oosting sprak.

Spr. redeneert en stemt hier zonder op politieke rigting te letten, en vraagt: 1° bestaan er belemmeringen, die opgeruimd kunnen worden? En 2°. hebben de voorstellers de geschikte middelen aangewend en 't juiste punt getroffen?

Ad 1. Ja, er zijn belemmeringen in het accijnsstelsel. onze vleesch-accijns is eene premie op den uitvoer. Spreker beantwoordt de bekende tegenwerpingen, die geput worden uit de duurte van 't varkens- en schapenvleesch ook *na* de afschaffing van den accijns. — Wat men ook zegge, nu wordt de Engelsche verbruiker boven de onze bevoorregt, even als vreemde kapitalisten bevoorregt worden boven de onze, van wege het tonnegeld.

Ad. 2. Spr. was deswege lang in onzekerheid, maar toch alles goed nagegaan hebbende, is hij tot de meening der voorstellers gekomen. Hij had veel liever de daglooners meer dadelijk willen ontheffen, door de afschaffing van het gemaal; maar dat is geen reden, om *tegen dit* voorstel te stemmen; omdat het: *a.* toch indirect komt ten bete der mindere klasse; *b.* omdat de ontlasting der midden klasse terugwerkt op de lagere klasse; *c.* omdat de greep in het Staats-inkomen niet te groot is, en *d.* omdat de Regering *niets* heeft gedaan.

Hij licht die vier stellingen toe, en wederlegt, wat daartegen, 't zij bij het verslag, 't zij in de zitting van heden, daartegen werd in 't midden gebragt. De volgorde van zijne beschouwingen komt hoofdzakelijk hierop neder.

Het voorstel zal wel niet alles afdoen, maar toch baten, den druk verminderen, uitbreiding van de armoede tegengaan; gunstig werken op de mindere klasse en voor verarming behoeden. De nadeelen van het tonnegeld zet Spr. meer bepaald uiteen, vooral wat betreft de vaart op Frankrijk, waar wij, ten gevolge van ons tonnegeld, dubbel belast zijn: de afschaffing is een noodzakelijk complement onzer nieuwe scheepvaartwetten.

De greep in de finantien is niet te groot, de finantiële toestand is gunstig: de Kamer heeft in hare handen, niet verder dan dezen maatregel te gaan.

Kwam er een voorstel van de Regering, Spr. zou het liever ondersteunen, omdat hij aan de Reg. liever 't initiatief in dezen toekent. Nog op dit oogenblik zou 't hem aangenaam zijn, als de Reg. het voorstel overnam, even als 't vorig ministerie overnam dat tot afschaffing van den accijns nopens de varkens en schapen.

Maar het is niet te wachten, dat de Regering het zal doen: de minister van Finantien heeft geen hoop op zulke afschaffing gegeven. Wat moet nu een volksvertegenw. doen? Het voorstel verwerpen als *ontijdig*? Neen; het is meer dan tijd. Verwerpen omdat het *niet* van de Regering komt? Neen; Spr. wil haar gaarne ondersteunen, maar hier is geen strijd van personen, maar een vraagpunt van welzijn des volks, dat de volksvertegenw. geroepen is, te behartigen. —

(Voortzetting der beraadslagingen op morgen ten 11 ure.)

De commissie van verzoekschriften brengt over een aantal stukken verslag uit. — Daarna is de vergadering gescheiden tot morgen.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 15 DECEMBER.

Van de Tweede Kamer zijn ontvangen de laatste door deze aangenomen ontwerpen van wet, waaronder dat nopens de *middelen*.

De commissiën van rapporteurs zijn gereed met hare verslagen over de volgende ontwerpen van wet: als 1°. tot het bouwen enz. binnen zekeren afstand van vestingen; 2°. tot bekrachtiging der met de Ned. H. M. gesloten overeenkomst. De beraadslagingen over die ontwerpen worden aan de orde gesteld op aanst. Maandag, den 19 dezer, des namiddags ten half een ure.

De zitting is daarna gescheiden.

Buitenland.

De berigten van het buitenland kunnen, bij het gemis van verscheiden posten door het weder, heden te zamengetrokken worden; te meer daar er weinig nieuws van aanbelang te vermelden is.

Bovendien heeft men niet dan geruchten over den stand van den krijg in Azië; alwaar een beteekenende slag wordt voorbereid, die aan die zijde van groote gevolgen kan zijn. In Konstantinopel wil men altijd dat de Turksche magt zich den weg naar Tiflis, de hoofdstad der Russische provincie Georgië, gebaand heeft; de Russische opperbevelhebber maakt zich gereed om den weg af te snijden; daarin is, in die verlegen gewesten, de spil der krijgsbedrijven gelegen.

Berigten van Turkschen oorsprong verkleinen, zoo het schijnt, ten onregte het verlies van een deel der scheepsmagt in de Zwarte Zee; doch het moet, aan den anderen kant, waar zijn, dat het Russische admiraalschip nog al geleden heeft.

— Aan den Donau blijft alles op denzelfden voet. Uit een geheel ander deel der wereld, Australië, luiden de berigten steeds zeer gunstig voor de goud-ontginning. Men begon echter het tijdstip te voorzien, dat het oprapen, als 't ware, van het goud door wezenlijke ontginning, door werktuigen, zou moeten vervangen worden, daar men goud tot op 100 voet beneden de oppervlakte van den grond gevonden had, en wel in zoodanige hoeveelheid, dat de krachtige, regelmatige ontginning zeer wordt aanbevolen.

Van de Kaap de Goede Hoop heeft men berigten tot 7 Nov.; zij behelzen vele artikelen betrekkelijk het souvereiniteitsgebied aan de Oranje-rivier. De Engelsche bewoners van dat gebied waren zeer ongerust bij het vooruitzigt, dat zij, naar de bekende bepalingen, de bescherming van Engeland zouden verliezen; zij meenden die bescherming nog zeer noodig te hebben, zoowel tegen de invallen van inlandsche stammen, als tegen het overwigt der Hollandsche boeren van de Transvaalsche republiek, die vroeger de beste landerijen in het Souvereiniteits-gebied bezaten, maar door het Britsche bewind van derzelver bezit ontzet werden.

Eenige bataillons Engelsche troepen zouden de kolonie weldra verlaten. Intusschen was men niet zonder vrees, dat de Kaffers, na het inhalen van den oogst, de eerste gelegenheid zouden aangrijpen, om weder vijandelijkheden te plegen.

Binnenland.

's Gravenhage, 15 December.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan den heer mr. C. F. Hoijer, als Hoogheemraad van Delfland, provincie Zuidholland; den heer J. O. van den Vuren, als heemraad van den polder Varkensoord, provincie Zuidholland; den heer C. Versefeld, als dijkgraaf van den polder Varkensoord en van de vier polders van West-IJsselmonde, provincie Zuidholland.

Z. M. heeft uit eene hem aangebodene nominatie, zijnde eene Kon. Collatie, benoemd tot predikant der Hervormde gemeente te Hedel (Gelderland), den heer V. Koningsberger, predikant te Koudekerke.

* De generaal-majoor ridder F. V. A. de Stuers, bevelhebber over het leger in Ned. Indie, zal morgen Vrijdag aanst. deze stad verlaten. Heden zal de heer de Stuers aan een afscheids-diner deelnemen, dat hem door H. M. de Koningin-moeder is aangeboden.

* De heer Bosch Spencer, minister van Z. M. den Koning der Belgen te Washington, is in deze residentie aangekomen en aan het hotel *de l' Europe* afgestapt.

* De Minister van Marine heeft het noodig geacht, [illegible] zonen of pupillen in het volgende jaar, als adelborst voor de eigenlijke zeedienst op de kon. academie voor de zee- en landmagt, worden toegelaten, voorloopig te herinneren, dat zoodanige jongelingen, welke op den 1sten Januarij 1854 den vollen ouderdom van dertien jaren hebben bereikt en hun zestiende jaar nog niet zijn ingetreden, tot het examen, voor de genoemde betrekking bepaald, zullen kunnen mededingen. Zullende voorts, later, de gewone jaarlijksche oproeping door de departementen van Marine en Oorlog worden aangekondigd.

Schiedam, 13 December. De bijzondere windstilte van den laatsten tijd, die de oudste onzer stadgenooten bijna niet heugt, zou ten gevolge gehad hebben, dat de meeste onzer koren-mijnstokerijen, uit gebrek aan meel hun werk hadden moeten staken, ware men niet in de gelegenheid geweest, om daarin te voorzien, door de stoom-pel- en moutmolen: de Rijsthalm, onlangs hier opgerigt door den heer J. G. van Dusseldorp. De drukte, welke aldaar in de laatste dagen heerschte, is onbegrijpelijk; honderde lasten, die ook van Delfshaven en Rotterdam werden aangebragt, zijn daar in korten tijd vermalen, zoodat de gevreesde stilstand van zaken niet tot werkelijkheid is gekomen. Ondanks de meeste overhaasting, is door de uitmuntende goede directie, welke aan deze fabriek bestaat, niet de minste verwarring ontstaan; wij achten ons gelukkig eene dergelijke fabriek in ons midden te hebben, die thans de bewijzen geleverd heeft tot den bloei en den vooruitgang van onze stad krachtdadig mede te werken. (*Mb.*)

× Assen 12 December. Na bekomen magtiging is heden morgen ten elf ure op de zoogenaamde Oude Smilde met de werkzaamheden tot daarstelling van het Drentsch Middenkanaal een aanvang gemaakt. Bij het steken van de eerste spade in den grond werd door eenige sprekers, waaronder de heer Mr. A. W. Alstorphius Greveling, de Burgemeester te Westerbork en de aannemer, op het gewigt der onderneming, in verband met den druk der tegenwoordige omstandigheden voor de arbeidende klasse, gewezen; alsmede op de vermoedelijk gunstige resultaten, die deze onderneming voor de nijverheid, de provincie en het Rijk zal opleveren. Van alle kanten waren belangstellenden toegestroomd, om den aanvang dier belangrijke onderneming bij te wonen. Voor honderde arbeiders is daardoor de gelegenheid geopend, om door werk aan brood te komen.

Ook de Kamer van Koophandel en fabrieken te Goes heeft aan de Tweede Kamer ingediend een adres houdende adhaesie van het voorstel der negen leden voor zooverre betreft het tonnegeld.

De plaatselijke belasting op het geslagt en gemaal is in de gemeente Termunten afgeschaft en de gemeente opcenten op de grond- en personele belasting verhoogd.

De vorst heeft de vaart in het groote en Heldersche kanaal gestremd. Het stoomschip „*de Stormvaart*," tusschen Amsterdam en Hamburg, dat wegens het ijs van Gluckstadt naar den Helder is terug gekeerd, heeft te vergeefs getracht, Amsterdam te bereiken.

Gisteren hebben schier alle stoombooten op de Maas de vaart gestaakt. Het drijfijs voor Rotterdam neemt steeds toe. De communicatie met het Overmaasche wordt door de veerpont en schouwen onderhouden.

Het bestuur der gemeente Zuidhorn heeft in de vorige week maatregelen getroffen, dat de arbeidende klasse het roggebrood tegen 5 centen de vijf oncen kan bekomen, terwijl ook gort en boonen tegen zeer billijken prijs verkrijgbaar zijn gesteld. (*Pr. Gr. C.*)

Op de buitenwerf van den heer E. H. Meursing, te Groningen, is in aanbouw een kopervast schoenerschip, groot 130 lasten, *de Lauwerzee* genaamd, te voeren door kapt. H. H. B. Keller, terwijl op dezelfde werf de kiel gelegd is van een schoenerschip, groot 140 lasten, te voeren door kapt. Engelsman, van Veendam.

Door de arrond. regtbank te Amsterdam, is opgemaakt eene nominatie ter vervulling eener vacature als regter-plaatsvervanger, waarop de heeren Mrs. E. L. de Geer, C. H. Becker en J. A. Molster, allen advocaten te Amsterdam, zijn gebragt.

In de *Berliner Nachrichten* leest men, dat te Berlijn adressen zijn ontvangen, waarin met veel handrang de spoedige aanleg van den spoorweg tusschen Oberhausen en Arnhem wordt gevraagd. (*A. C.*)

Men meldt uit de Hollandsche kolonie Sheboygan, van den 15 November jl. Den [illegible] dezer werd door J. J. Arnaud en D. Brokken [illegible] gevierd te Malden, in den staat Massachusetts; eene zeldzaamheid, welke misschien aan geene Hollanders in dit land is te beurt gevallen. De echte lieden hebben vroeger te Arnhem gewoond.

Het te St. Louis gevestigde Ned. emigranten-genootschap, heeft in eene vergadering op den 18den gehouden, vastgesteld, na den heer E. D. Diekenga tot zijn agent te hebben benoemd, dat het voortaan ook ten doel zal hebben, om Hollanders, die aan de boorden van de Mississippi mogten aanlanden en zich in behoeftige omstandigheden mogten bevinden, bijstand te verleenen.

Men schrijft het volgende uit Antwerpen betrekkelijk den spoorweg naar Rotterdam.

In de laatste dagen was het gerucht in omloop, dat de voorloopige inwijding van den spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam den 3 Januarij zou plaats hebben, voor zoo verre het namelijk het gedeelte van den weg van Antwerpen naar de grenzen betreft. Dit gerucht zal echter niet bewaarheid worden. Met het leggen der rails is men reeds goed gevorderd en de waggons, die zand aanvoeren, doorloopen reeds eene uitgestrektheid van 20 kilometers en dus van Antwerpen naar Esschen, weshalve er nog 3 kilometers tot aan de Hollandsche grenzen overblijven, die binnen 3 weken gereed kunnen zijn. Aan die zijde heeft men dus voor geen oponthoud te vreezen; wel van de zijde van Antwerpen, aan den Faubourg du Dam, waar men drie bruggen moet aanleggen, namelijk, eene draaibrug over het nieuwe kanaal van Campine en twee vaste bruggen over het riviertje Schijn, allen op 10 à 15 meters van elkander verwijderd. Het metselwerk dier bruggen is gereed, maar de steenhouwers hebben er nog voor 6 weken of 2 maanden werk, waarna de bruggen zelven nog moeten gelegd worden; bovendien worden deze van ijzer vervaardigd en is nog geen enkel stuk er van op het terrein aanwezig. Daarentegen zijn reeds drie locomotieven uit Engeland aangekomen en verwacht men vóór het einde der maand van daar nog drie andere, terwijl eene bewaarplaats voor waggons en locomotieven, even buiten Antwerpen, nagenoeg is afgebouwd. Het leggen der drie bruggen zal de voorloopige inwijding gewis wel tot 1 Mei aanstaande vertragen. *N. R. C.*

Ingezonden Stukken.

Fragmenten uit een brief.

. . . .

De accijns op het geslagt, belasting op het gebruik van *vleesch*, wordt bij het *slagten* van runderen geheven. Zij regelt zich, naar de *waarde* van het stuk *vee*, dat ter slagting wordt aangegeven, en heet 10 ten honderd te bedragen.

Het *vleesch* is echter met veel meer dan met 10 ten honderd van de waarde bezwaard. Want huid, hoornen, ingewand, beenderen, enz. dragen allen bij om de som te bepalen welke betaald moet worden voor het vleesch, dat na aftrek van al dien afval, overblijft. De zoogenaamde afval is gemiddeld ⅜ der wigt van het levend dier. Op de overblijvende ⅝, die door den vleeschhouwer wordt verkocht, klimt alzoo de belasting reeds met 75 pct. Maar zij wordt geltig verdubbeld, wanneer gij ook van de verkochte ⅝ die *beenderen* afneemt, welke door den slager aan den verbruiker onder de stukken *vleesch* worden toegewogen.

Het blijft niet met bij. De 10 pct. worden nog verhoogd door 38 rijks-opcenten, en van deze zoowel als van de hoofdsom wordt nog al weder 10 pct. geheven onder den naam van collectief zegel.

De belasting dus, die betaald wordt van een os ter waarde van *f* 100 bedraagt:

10 pct. der waarde	*f* 10.00
38 opcenten	„ 3.80
	f 13.80
10 pct. collectief zegel	„ 1.38
	f 15.18

of ruim 15 pct.; dat is niet de *tiende* penning, maar nog meer dan de *zevende*. De belasting op het verbruik van het *vleesch* stijgt mitsdien, bij aftrek van den afval, met ⅜ of *f* 5.69, tot *f* 20.88 af, zoo gij ook alle andere beenderen uitsluit, met de ⅛ of *f* 7.89, tot een bedrag van *f* 22.77. Is eene prijsverhooging van het *vleesch* van meer dan 20 pct. geene zeer zware belasting?

Bedenk, dat in meer dan 450 gemeenten opcenten op den accijns op het geslagt werden geheven, tot een gezamenlijk bedrag van ± *f* 1,000,000; dat daaronder zijn waar die opcenten klimmen tot boven de 150 en alzoo de belasting meer dan verdubbeld wordt, en gij zult met mij instemmen, dat het verbruik van vleesch in ons land op eene schrikbarende wijze wordt verhinderd.

De wijze waarop de waarde bepaald wordt, is tweederlei.

Ten platte lande moet hij, die slagten wil, dit aangeven met opgave der waarde waarop hij het te slagten stuk vee schat, en betaalt daarvan *f* 15.18 ten honderd. Achten de ambtenaren der belasting de waarde te laag aangegeven, zij kunnen het dier behouden, dat is, zij betalen aan den eigenaar de aangegeven waarde, verhoogd met 7 pct., en maken daardoor het dier tot hun eigendom.

Bij de wet van 1822 had de regering zich voorbehouden om den accijns te doen heffen bij het stuk, de soort en het gewigt van het slagtvee, in verband met de waarde, volgens een daarvan uit te vaardigen tarief, „zoodanig ingerigt, dat hetzelve gegrond zij op den plaatselijken loopenden prijs van het slagtvee, en aldus de qualiteit van den accijns bewaard blijve." In de meeste steden zijn in 1845 zoodanige tarieven vastgesteld. Daarbij werd de waarde bepaald van bijv. een *rund* wegende van 300 tot en met 319 ned. ponden op *f* 52.—, een, van 400 tot en met 419 ned. ponden op *f* 74 een van 600 ned. ponden op *f* 125.—, een kalf, van 80 tot en met 89 ned. ponden op *f* 19.—, een, van 100 tot en met 109 ned. ponden op *f* 24.— en een, van 200 *of meer* ned. ponden op *f* 56.—. Weegt dus een rund 300 ned. ponden dat is: waarde *f* 52.—, dan is de belasting in hoofdsom *f* 5,20 of met opcenten en collectief zegel *f* 8.05; weegt het 400 ned. ponden, dan *f* 7.40 of met opc. en zegel *f* 11.23, enz.

Deze wijze van heffing heeft vele gebreken.

. . . .

Het tarief, waarnaar de waarde thans berekend wordt in de steden, is geregeld naar den vroegeren prijs van het

vee. Thans is de marktprijs over het algemeen hooger. Op het platteland, waar de belastingschuldige zelf de waarde moet aangeven, is deze verpligt zich aan den marktprijs te houden of het te slagten rund wordt hem bij benadering ontnomen. Daar wordt dus naar de werkelijke waarde, in de plaatsen, waar het tarief geldt, naar den vroeger vastgestelden prijs, die soms verre beneden den marktprijs is, betaald. Er is dus onevenredigheid in de heffing, ten nadeele van het platteland. Neem de straks aangegeven voorbeelden; het rund van 300 tot en met 319 heeft volgens het tarief eene waarde van *f* 52, de marktprijs echter zal zijn thans van *f* 60 tot *f* 70.

een rund v.	400—419	volg. tar. *f* 74	volg. marktpr.	*f* 110 à *f* 120
» »	» 600—619	» » » 125	» »	» 180 à » 190
» kalf	» 80— 89	» » » 19	» »	» 26 à » 30
» »	» 100—109	» » » 24	» »	» 36 à » 38
» »	» 200 of meer	» » » 56	» »	» 90 à » 100

De heffing volgens tarief evenwel is ook op zich zelve zeer onbillijk, is ten voordeele van het fijnere vleesch, en belemmert de concurrentie van de kleinere kapitalen tegen de grootere. Twee runderen van hetzelfde gewigt kunnen zeer ongelijk in waarde zijn. Is het een jong, fijn dier, het zal in verhouding tot zijn gewigt veel vleesch geven, terwijl het andere, grof van beenderen en met eene dikke huid bekleed, minder goed en welligt een derde minder vleesch zal uitleveren. Het gewigt op de schaal moge hetzelfde zijn, de waarde van het eerste kan *f* 120, die van het andere slechts *f* 80 bedragen; en toch moet volgens het tarief van beiden evenveel worden betaald. Van het meer waardige zal minder dan van het zwaardere maar minder waardige moeten worden betaald.

Dit geeft ook nog dit nadeel, dat de grootste slagters, die het meeste geld kunnen besteden bij den aankoop van vee, ook het beste en fijnste koopen, maar de kleine slager, slechts het minst waardige kunnende koopen, daarentegen dat vee slagt dat het meeste verlies geeft aan huid, beenderen enz. Waarvan het gevolg is, dat de belasting het zwaarste drukt op de mindere soorten van vleesch, en het ligtste op die fijnere soorten, welke door de groote slagters aan de meervermogenden worden geleverd.

Zij belemmert de concurrentie ten nadeele van de kleineren. Zie hier een voorbeeld: Twee of meer hebben geen geld genoeg, om ieder alleen een beest aan te slaan; zij vereenigen zich en hebben *f* 100 bijeen; maar van die som moet de belasting af vóór dat zij nog iets hebben verkocht; zij moeten dus daarnaar hunnen inkoop matigen, en vervallen dus tot de mindere soorten, zonder mogelijkheid om tegen die, over meer kapitaal kunnen beschikken, te kunnen opwerken, alleen ten gevolge der belasting. Want herinner u, dat de rijksaccijns van een stuk vee van *f* 100, bedraagt *f* 15.18, en deze in sommige plaatsen, door de gemeente-opcenten, klimt tot meer dan het dubbele, bijv. in de stad, die ik hier op het oog heb, tot *f* 31.18.

Bij toepassing van het tarief wordt het dier levend gewogen. Een paar oncen meer of minder brengt het in hoogere of lagere klasse, en dus, ofschoon de waarde van twee dieren volstrekt niet verschilt, zal van het eene, dat 399.9 Ned. pd. weegt, *f* 10.32, en van het andere, dat 400 Ned. pd. haalt, *f* 11.23 moeten worden betaald. Dit gaf tot velerlei ergerlijke handelingen aanleiding: het laten uithongeren gedurende een paar dagen, het doen ondergaan van groote latingen, vóór het naar de schaal gaat, enz.

Hoezeer de benaderingen tot kwelling en klagt aanleiding kunnen geven, is onnoodig te betoogen. De nieuwspapieren dezer dagen vermeldden daarvan genoeg, dat zulks niet onopgemerkt kan blijven.

Ziedaar de wijze van heffing dezer belasting, en, naar ik vertrouw, zal uwe vooringenomenheid daarmede, na deze nadere kennismaking, reeds eenigzins zijn afgenomen.

Ik zal, om deze geheel weg te nemen, mij niet verdiepen in het betoog, dat de belasting het slagtvee ons land uitdrijft. Want ik onderstel, dat u het opstel van Mr. de Bruijn Kops, in den *Economist* van Mei 1853, bekend is.

Wanneer dus de belasting het vee met onnatuurlijken drang het land uitdrijft, en het middel daartegen, belemmering van uitvoer, nog erger dan de kwaal zou zijn, wat schiet dan anders over dan afschaffing der kwaal zelve? Bedenk daarbij, dat niet alleen door Engelschen ons vee zal worden afgekocht. Ook Frankrijk, ook Belgie schaffen hunne inkomende regten daarop grootendeels af. Het vee zal dus nog meer rijzen, nog meer worden uitgevoerd. In 1822 werd in Frankrijk het inkomend regt op ossen van *f* 1.65 het stuk op *f* 27.50 verhoogd, en de invoer van slagtvee, in 1827 nog bedragende 14,358 stuks, was in 1850 gedaald op 1,323 stuks. Gelooft gij niet, dat het wegnemen van dat regt op den prijs van ons vee invloed zal hebben, en een groot deel van dien verloopen invoer weder van onze markten zal worden hersteld? Nu door de stoombooten en spoorwegen het vervoer van vee zooveel goedkooper en spoediger geschieden kan dan vroeger? Zullen wij dan den uitvoer vrij laten en ten nadeele onzer vleeschverbruikers en zonder voordeel van de veeverkoopers, die premie op den uitvoer laten bestaan?

Ik zeg, die belasting zou toch nog moeten worden afgeschaft. Want zij belemmert het gebruik van dierlijk voedsel voor den stand, die het meest daaraan behoefte heeft. Namelijk voor den nijveren man, die een krachtig ligchaam voor zijne dagelijksche taak noodig heeft. »Zoo hier als elders is de overtuiging algemeen, dat de arbeidende klasse, om de vrije mededinging te kunnen volhouden, behoefte heeft aan een meer krachtig voedsel, dan hetgeen tegenwoordig onder het bereik harer middelen valt.» Dit zijn de woorden van eene Commissie van de afdeeling Amsterdam der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, in haar verslag (*) over den veehandel en het verbruik van vleesch in de hoofdstad. Gij zult het gewigt dezer erkenning van de sints geruimen tijd algemeen bestaande behoefte gevoelen, en zeker mij van verder betoog op dit punt ontslagen achten, wanneer ik met de commissie u wijze op het geschrift van den Hoogleeraar G. J. Mulder, *over de voeding*, waarin dit op de hem eigene krachtige wijze is »aangetoond«.

Vergun echter dat ik ten bewijze, hoe noodig in den tegenwoordigen tijd, vrijheid van handel en de daarmede in onafscheidelijk verband staande behoefte aan lager prijs der levensmiddelen is, u verwijze op een ander Nederlander, die zeker bij u in geene verdenking zal liggen van partijdigheid, voor het aan de Staten-Generaal thans gedaan voorstel.

. . . .

Gij ziet ook bij dezen schrijver geen twijfel of de uitvoer mag niet belemmerd worden. Lees het gansche stuk en gij zult er een ijverig voorstander van den vrijen handel in hooren spreken. Maar een die niet slechts gelooft, dat al genoeg is gedaan als de handel van alle uitwendige beletselen is bevrijd, maar ook voorstaat wat verder daartoe noodig is, goedkoopte van goederen en lager prijs der levensmiddelen.

»Het zal wel geen betoog behoeven «zegt de Baron van Goltstein »dat *de algemeene goedkoopte der goederen den grondslag legt voor het bereiken van den grootsten trap van welvaren.*»

»De goedkoopte wordt verkregen, indien de vrije mededinging geopend wordt tusschen de inlandsche en vreemde nijverheid; want daarin is het zekerste middel gelegen, om voor den geringsten prijs de verschillende voortbrengselen te erlangen. Maar zou de inlandsche nijverheid niet aan vele bezwaren onderhevig zijn, welke haar beletten, die mededinging met het buitenland door te staan? Men heeft die bedenking wel eens hoog laten klinken, maar zij heeft, bij nauwkeuriger onderzoek, de proef niet kunnen verduren.

»De graanbouw gaat in Engeland met zoo vele bezwaren gepaard, zoo sprak men althans bij de voorgenomene herroeping der graanwetten, dat hij te gronde moest gaan, indien het vreemde koren vrij naar dit land kon toestroomen. Het werd gezegd, maar de ondervinding logenstraft dit beweren; de graanteelt hield zich behoorlijk staande en de ontstane vrees voor haar ondergang bleek hersenschimmig te zijn; daarentegen bleek het voordeel, uit de vrijstelling van den invoer van het graan bekomen, onmetelijk te zijn. De hooge prijs der levensmiddelen bragt de daling der arbeidsloonen voort, die steeds in eene zekere verhouding tot het bedrag van het levensonderhoud staan, en hierdoor valt het voor de Engelsche nijverheid mogelijk, de fabrijkgoederen tegen den laagsten prijs te vervaardigen en de mededinging van het buitenland te trotseren.

»Bij het voorstellen der afschaffing van de scheepvaartacte, was het beklag niet minder groot, en voorspelden de scheepsreeders den ondergang van dien tak van nijverheid. De uitkomst bevestigde de opgevatte verwachting niet, en daarentegen kwam hieruit voort eene daling in de scheepsvrachten, welke den Engelschen handelaar in staat stelde, met de geringste kosten het vervoer der Engelsche goederen naar het buitenland en den aanvoer der buitenlandsche goederen naar Engeland, op zich te nemen; de algemeene goedkoopte werd ook hierdoor bevorderd, en teregt zagen de Engelsche staatslieden in, dat, indien zij niet werd verkregen, het prachtig gebouw der Engelsche fabricksnijverheid instorten moest.

»Aanvankelijk had de uitgebreidheid der Engelsche kapitalen, de vindingrijkheid in het uitdenken van werktuigen tot verkorting van den arbeid, bij het vervaardigen der fabrijkgoederen de verstandige aanwending der hulpmiddelen, die de natuur verbood, en vooral de veerkracht der Engelsche natie, dit land in staat gesteld, zich meester te maken van de Europesche markt in velerlei opzigt. Maar de ontwaakte nijverheid in vele landen en de zucht om Engeland op zijde te streven, opende nu het uitzigt, dat Engeland dit meesterschap zou verliezen, indien het voortdurend leed aan de *kunstmatige opdrijving der levensbehoeften*, welke de hoogte der dagloonen en de duurte der fabrijkaten ten gevolge had. Uit deze verlegenheid redde zich dat land door den prijs der levensmiddelen tot den laagsten peil te doen afdalen, door de havens voor den aanvoer derzelve open te zetten, en hierdoor werd de grond gelegd voor de algemeene goedkoopte, welker gemis aan Engeland den ondergang dreigde te berokkenen. Engeland stond op het punt om zich zelf te gronde te rigten door de aankleving aan het beschermings-stelsel. Men verliet het in tijds en ontkwam het dreigend gevaar. Men kan met den dichter zeggen: Engeland zal hier bezwijken, tenzij het aan zich zelven ontrouw wordt, en zijn eigen graf delft.»

»Engeland ging voor, zullen wij achterblijven? Zullen wij niets doen dan zeggen: wij kunnen tegen dat land niet opwerken, en die middelen verzuimen, welke gewis alle mededinging uitsluiten? Of voortgaan op het pad, dat wij bij de tot standbrenging der scheepvaartwetten hebben ingeslagen met goed gevolg. De keus kan niet twijfelachtig zijn. Laten ook wij ons zelven niet ontrouw worden. Wij kunnen met de Engelschen mededingen; niet in alles, maar in vele opzigten. Het ontbreekt ons slechts aan de algemeene overtuiging, dat wij kunnen, en aan het wegnemen van de beletselen, die wij zelven ons daartoe in deze weg stellen. Vooral beh… tot deze laatsten dat wij alles, wat tot de eerste leven… hoeften behoort, belasten. Ik zal de gansche reeks thans niet… halen, hopende dat de vleeschbelasting spoedig voor … daaruit zal worden weggenomen.

Er is nog een grond voor het ontlasten der levensm… delen. Niet alleen voor stoffelijke welvaart is goede voed… noodzakelijk. Wilt gij het volk zedelijk verbeteren, … zijne verstandelijke ontwikkeling u ter harte, begin … het beter te voeden. Met eene hongerige maag heeft … geene ooren. De man, wiens trouw in het pogen ten go… der minderen van het volk algemeen bekend is, Heldr… heeft het reeds gezegd: »Brood is de eerste roepstem … »menschheid. Wel hebben zij de zaak goed ingezien, … »hieraan dachten en zeiden: »»eerst brood en dan het … »ningrijk Gods.»» 1)

Ik meen, dat de zaak nu duidelijk is: Aardappelen v… len, maar voeden niet, geven niet de kracht, die den a… hard maakt tegen het werk, de frischheid van het ho… bewaart en het hart voor flaauwheid behoedt. Daartoe … dierlijk voedsel noodig. De Staat moet dus alles wegneme… al wat dit voedsel buiten bereik stelt van velen. Hij mo… dit doen in zijn eigen belang.

Opdat wij met anderen zullen kunnen mededingen, opd… uitbreiding van stoffelijke welvaart, [illegible] … kelling, zedelijke verbetering meer goeden grond zull… vinden.

(*) De commissie, bestaande uit de heeren B. A. baron Verschuer, Jozua van Eik en Mr. J. P. Amersfoort, bragt dit verslag uit op 8 Maart 1851, dat te vinden is in het Tijdschrift v. Staathuishoudk. en Statist., Jaarg. 1851, bl. 96.

1) Tijds. v. Staath. en Statistiek. II. blz. 230

(*Vervolg en slot morgen.*)

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 15 December 1853

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61 11/16, 3/4, 11/16	*Hope* 1798/1816	5	104¼
Dito Certificat.	3	73 7/8	Dito 1828/1829	5	
Dito dito	4	92 13/16, 7/8, 13/16	Cert. 1831/1838	5	94 3/4
O. I. Leening.	4	91 13/16	Dito Dito	4½	95
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope*	4	88 3/4
Hand.-Maats.	4½		Dito *Stieglitz*	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	2½		Inschr. Assig.	6	
Dº *Rothschild.*	2½		Certific. dito	6	
Frankrijk.					
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	21 7/16, 1/2	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. c/m.	3	41 3/8 [illegible]			
Bew. Sp. Com.		5 [illegible]	Metalliek	5	76 [illegible]
Amort. Schuld.		[illegible]	Dito bet. Amst.	5	91 3/8, 1/2
Portugal.			Dito letter B.	5	91 3/8, 1/2
Londen nieuwe.	5	36 5/8, 3/4, 11/16	Dito 1847	2½	39 7/16
Dito Uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	39 9/16, 1/2

Ned. Bank $116\frac{3}{4}$. 107; Mexic., 3 pct. $22\frac{5}{16}$, … Onb. $22\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$; Gren. te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. 21, di… Uitg. $7\frac{15}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. [illegible]

Op de lagere buitenl. noteringen werden [illegible] Hollandsch… en in de hoofdsoorten van buitenl. effecten eenige verkooporde… geëffectueerd, welke in de prijzen over het geheel eene achte… uitgang van ⅛ à ⅜ pct. te weeg bragten.

FRANKFORT, Dingsdag, 13 Dec. 5 pct. Metal. 80… Bankact. 1404; Spanje 1 pct. $21\frac{3}{4}$; dito 3 pct. $41\frac{1}{4}$. Wissel op Weenen $103\frac{1}{4}$.

LONDEN, Woensdag 14 December. Consols op t. $94\frac{5}{8}$; Mex… N. 3 pct. $24\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 70; Gren. $2\frac{1}{2}$ pct. 21… Venez. $3\frac{1}{2}$ pct. $28\frac{1}{8}$; Spanje 1 pct. 22; Certificaten 5… Rusland $4\frac{1}{2}$ pct. $98\frac{1}{2}$; dito 5 pct. 113; Sardinie 5 pct. 9…

PARIJS, Woensdag 14 December. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op t. 10… dito 3 pct. op t. 75.20; Spanje binn. 3 pct. $42\frac{1}{2}$; d… 1 pct. $21\frac{3}{4}$; Rusl. $4\frac{1}{2}$ pct. 96; N. Metal. 5 pct. 94.

WEENEN, Woensdag 14 December. Metal. 1852 5 pct. 9… dito lett. B 111; N. Bankactien 1385; Lomb. Ven. … Zilver 15; Wissel: Londen 11.15; Parijs $135\frac{1}{4}$.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON te 's Gravenhage…